SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C No. 30. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 13, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го ЛЮТОГО 1993. Ч. 30. РІК C.

ПІДПРИЄМЦІ ПІДТРИМУЮТЬ Л. КУЧМУ

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 8-го лютого, Президія Кабінету Міністрів України розглянула плян-прогнозу та проєкт бюджету на 1993 рік. З доповіддю виступив міністер фінансів Григорій П'ятаченко. Очікуваний дефіцит бюджету складає 800 біл. карбованців, а загальна сума бюджету — п'ять трильйонів карбованців. Проєкт передбачає значні скорочення, зокрема в галузі будівництва, соціяльно-культурній сфері та видатків на утримання державного апарату і війська.

Прем'єр-міністер України Леонід Кучма виступив із промовою, у якій зазначив, що будь-яке коригування бюджету може відбуватися тільки в напрямку зменшення видатків. Уряд визнав, що не може фінансувати нові соціяльні програми. Затвердження проєкту та пляну відкладене на наступний тиждень. Президія розглянула також питання про хід конверсії та використання потенціялу військово - промислового комплексу, про що доповідь зробив міністер машинобудування та військової промисловости Віктор Антонов.

Спілка Незалежних Підприємців України (СНПУ) рішила підтримати плян Уряду, сприяти створенню в Україні якомога більшої кількости вільних суб'єктів ринку. Голова СНПУ, радник Президента і народний депутат України Олександер Ємельянов заявив на пресовій конференції 9-го лютого, що низка декретів Уряду спрямована на встановлення повної контролі над державним сектором економіки і носить антиринковий характер, але декрети мають розглядатися комплексно. На думку Ємельянова, проведення обов'язкового акціонування державних підприємств — блискуче рішення Уряду, бо тільки таким, шляхом до українського ринку може увійти величезна кількість власників.

В Україні тепер діє 103,000 недержавних підприємств, де працюють понад 4 міл. осіб, виготовляється 9 відсотків загальнонаціональних виробів. Але ці підприємства, за словами Ємельянова, мають труднощі в зовнішньоекономічній діяльності, отриманні фінансування та кредитів. Сьогодні вони об'єдналися в Спілку Незалежних Підприємців України, яка налічує близько 40 членів — як фізичних, так і юридичних осіб. Початковий капітал СНПУ, що складається із вступних членських внесків, становить 1 міл. карбованців та 700,000 дол. СНПУ сприятиме зміненню системи ліцензування фінансуванням проєктів у різних галузях економіки і може бути ґарантом іноземних інвестицій в недержавний сектор економіки України.

„Ми запрошуємо приєднатися до нас усіх, хто має право розпоряджатися продуктами своєї праці. Це не обов'язково приватні підприємства, це можуть бути підприємства орендні та колективної власности", — підкреслив голова СНПУ Олександер Ємельянов.

Делеґація Ради Европи відвідала Україну

Київ (УНІАР). — Тут 8—9-го лютого перебувала делеґація Ради Европи, яку очолював директор з політичних питань секретаріяту Ганс Пітер Фурер. Гостей прийняв перший заступник голови Верховної Ради Василь Дурдинець, який розповів про політично-економічну ситуацію в Україні. Члени делеґації вивчали питання, пов'язані з майбутнім вступом України до Ради Европи.

Представники цієї організації мали зустріч у Верховній Раді, Кабінеті Міністрів, ознайомилися з поглядами громадсько-політичних організацій, зокрема Руху та „Нової України". Під час зустрічей з керівництвом України рішено створити комісію для сприяння вступові України до Ради Европи. Як зазначив Г.П. Фурер на пресовій конференції у МЗС України, Україні ще треба здійснити низку законодавчих та адміністративних реформ, ухвалити нову конституцію і на її основі провести вибори Верховної Ради України. „Необхідно, щоб демократія була закріплена законодавчо, а це довгий шлях", — підкреслив директор секретаріяту Ради Европи.

Водночас делеґація України взяла участь у праці зимової сесії парляментської Асамблеї Ради Европи в Страсбурзі, де запропонувала розглянути питання проблем втікачів на території колишнього СССР, а також про наслідки Чорнобильської катастрофи і необхідність міжнародної допомоги.

Амбасадор О. Білорус з'ясовує становище України щодо договорів

Джерзі Сіті, Н.Дж. — „Україна потребує захисту" — під таким заголовком появилася в щоденнику „Ню Йорк Таймс" з четверга, 11-го лютого, стаття амбасадора України в ЗСА Олега Білоруса.

На початку статті амбасадор України зазначує, що коли б жив Джордж Орвелл, то, напевно, мав би потіху з тверджень засобів масової інформації, що Україна не допускає до ядерного роззброєння. Дальше О. Білорус говорить про те, що Україна, яка добровільно віддала Росії для розмонтування 2,000 тактичних ядерних ракет ще минулої весни, раптом залишившись з 176 стратегічними ядерними ракетами стала тою великою потугою, що не допускає до роззброєння. О. Білорус в подробицях вияснює декілька прикладів із опублікованих вигадок, що мали б прийматися за правду, але є фактично перекрученими сенсаційними фразами без будь-якого правдивого підложжя.

У дальшому амбасадор Білорус пригадує, що Президент України Леонід Кравчук послідовно і не один раз підтверджував, що Україна сама з проголошенням своєї суверенности в 1990 році заявила, що хоче позбутися ядерної зброї зі своєї території. Своєї обіцянки Україна ніколи не заперечила, а голоси інакодумаючих депутатів у Верховній Раді не можна приписувати Урядові чи народові України. Автор вміло пояснює, що Україна вимагає від ядерних країн, а зокрема від Росії та ЗСА, ґарантій безпеки, зазначуючи при тому, що Росія досить навіть мінімальних вимог України не хоче брати до уваги. Україні йдеться про те, щоби ядерні країни-потуги запевнили, що не вжиють ядерної зброї проти України, ніколи не вдаватимуться до збройної сили чи застрашування, а у випадках неузгоджень не вдаватимуться до економічних пресій та шануватимуть територіяльну інтеґральність України і її кордонів.

Не можна дивуватися, що депутати України хочуть відповіді на найголовніші для них під сучасну пору питання — хто заплатить за розмонтування цього третього по величині ядерного арсеналу в час теперішньої економічної кризи в Україні? Хоча ЗСА обіцяли на ту ціль 175 міл. дол., але ще ні одного цента Україна не отримала. Не маючи зайвих грошей при достатньому числі існуючих важких і болючих проблем внутрішнього характеру, парлямент України мусить брати під увагу пріоритети: працювати над оздоровленням економіки, чи вкладати більйони на розмонтування ядерного арсеналу без будь-яких ґарантій безпеки.

На закінчення статті амбасадор О. Білорус завважує, що ґарантія безпеки, допомога у розмонтуванні ракет і справедлива частина приходів з користей отриманих за нуклеарні складники не є вимогою, якої не можна здійснити, а навпаки є ясним шляхом до схвалення обидвох договорів. З цього скористав би цілий світ, не тільки Україна, яка хоче позбутисяб своїх ядерних кайдан.

І. Плющ виступив на пресовій конференції

Київ (УНІАР). — Тут у середу, 10-го лютого, голова Верховної Ради України Іван Плющ дав пресову конференцію під час якої заявив, що підтримує рішення зменшити „прозорість" східніх кордонів України, однак наголосив, що політику ліцензування та введення зовнішніх квот щодо України започаткувала Росія. Це не було українською ініціятивою. І. Плющ повідомив, що на наступній сесії Верховна Рада розгляне питання ратифікації договору про редукцію стратегічних озброєнь. Хоч Україна є членом ядерного світового клюбу, але за певними ознаками ядерною державою вона не є, оскільки не має усталеної системи управління, розвиненої індустрії тощо. За таких умов вважає І. Плющ, головна проблема для України — відшкодування грошей за роззброєння і ґарантія безпеки.

На запитання про бюджет України, Плющ відповів, що Верховна Рада не має у своєму розпорядженні проєкту державного бюджету, але, на його думку, складність у формуванні бюджету пов'язана з неузгодженістю цін на енерґетику, яка ввозиться з Росії.

З приводу указу президента Росії Боріса Єльцина з 8-го лютого, яким Росія проголосила себе власником рухомого і нерухомого майна СССР за кордоном. Плющ заявив, що це конфліктна ситуація, але її треба вирішувати шляхом переговорів і компромісів, оскільки Україна ще дуже багато в чому залежить від

(Закінчення на стор 3)

Німеччину чекає рецесія

Бонн. — В середу, 10-го лютого, тут оприлюднено економічні прогнози, згідно з якими Німеччину в цьому році чекає економічний занепад. Вперше за дев'ять років приріст в економіці впаде до нульового рівня, а безробіття значно збільшиться. „Ми увійшли в смугу рецесії і кінця її покищо не видно", — заявив міністер економіки країни Ґюнтер Рексродт. Економічні проблеми Німеччини частинно пов'язані з величезними витратами на об'єднання з колишньою Східньою Німеччиною, а також з тим, що й інші европейські держави переживають тяжкі часи.

Як виглядає зі звіту Г. Рексродта, в цьому році економіка погіршиться ще на піввідсотка, а безробіття з 7.7 відсотків зросте до 9. Це середньонаціональні показники, однак у східніх територіях безробіття досягне 16 відсотків. Застійні явища відчувають навіть такі промислові велетні, як Дамлєр-Бенц, Фольксваґен і Сіменс, які змушені переводити своїх робітників на зменшений трудовий тиждень.

„Небезпека того, що смуга економічного застою, особливо в індустріяльних ділянках затягнеться надовго, є значно більшою, ніж сподівання на скорі зміни до кращого", — сказав міністер економіки. Все ж Г. Рексродт спробував надати своїй доповіді деякого оптимістичного звучання, сказавши, що „можливе й оздоровлення німецької економіки, якщо З'єднані Стейти Америки будуть купувати більше німецьких товарів".

На думку опозиції, урядові розрахунки на тимчасовість рецесії виявилися безпідставними і для оптимізму місця нема. „Надії на експорт в ЗСА нічим не обґрунтовані, особливо при протекціоналізмі, до якого схиляється теперішня американська адміністрація", — вважає економічний експерт опозиції Вольфґанг Рот.

Північна Корея не допускає інспекторів МАҐАТЕ

Пйонґенґ, П. Корея. — Комуністична Корея продовжує відмовлятися впускати інспекторів МАҐАТЕ на свої ядерні об'єкти. Цими днями групі інспекторів ООН було заборонено відвідати об'єкти, де проходять ядерні дослідження і виробляється плютоній. В заяві міністерства закордонних справ з цього приводу говориться, що „Корея належним чином постоїть за себе", якщо вона буде чути на собі міжнародний тиск. Цю заяву було оприлюднено в той самий день, коли групи інспекторів МАҐАТЕ на чолі з Гансом Бліксом вернулася до Відня після двотижневого безвислідного перебування у Пномпені, де вони чекали дозволу на в'їзд у Північну Корею. Натрапивши на відмову корейської сторони, Блікс застосував безпрецедентний крок, вимагаючи дозволу оглянути місця, де як запевняють корейські власті, нема ядерних об'єктів. Тепер корейському урядові, перш ніж проголошувати чергову відмову, доведеться поважно замислитися над можливістю міжнародних санкцій.

Представник МАҐАТЕ повідомив, що у випадку нової відмови його організація звернеться у Раду безпеки ООН і запропонує післати в Північну Корею інспекторів ООН з надзвичайними уповноваженнями. Відомо, що такого не трапилося навіть в Іраку, де місцеві власті також чинили опір інспекторам МАҐАТЕ.

Становище Кім Ір Сена викликає занепокоєння на Заході. Минулого року Північна Корея запевнила, що є готовою впустити на свої ядерні об'єкти інспекторів МАҐАТЕ. У зв'язку з цим запевненням було скасовано чергові американсько-південнокорейські маневри Тім-спіріт. Однак після прибуття інспекторів у країну пгеньонґські власті несподівано відмовилися допустити їх на ядерні об'єкти. Багато спеціялістів схильні бачити причину відмови в тому, що Північна Корея зайшла у випрацюванні власної ядерної програми значно далі, ніж вона про це офіційно заявляє.

ДЖ. РІНО НОМІНОВАНА НА ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРАТОРА

Дж. Ріно

Вашінгтон. — У четвер, 11-го лютого, президент Билл Клінтон, настоюючи на номінуванні жінки на пост генерального прокуратора, зупинив свій третій з черги вибір на Дженет Ріно, довголітньому прокураторові з Фльориди. Кандидатуру 54-літньої Дж. Ріно взято під увагу після того, як перші дві президентські вибори Зові Бард і судді Кімби Вуд відтягнено, бо обидві наймали незаконних імігрантів для опіки своїх дітей.

Видимо задоволений президент Б. Клінтон особисто представив кореспондентам засобів масової інформації прокуратора Дж. Ріно, заявляючи, що про неї він давно знав, одначе не думав про неї, як урядника федерального маштабу, бо вона завжди працювала на стейтовому рівні. „Одначе чим довше я застановлявся над її кандидатурою та говорив з іншими про це, то здав собі справу, що будучи прокуратором у такій високозлочинній окрузі, як повіт Дейд впродовж 15 років, вона мусіла мати до діла з різного рода контроверсійними справами".

Дж. Ріно є самітньою бездітною жінкюю, що за твердженнями офіційних чинників Білого Дому, напевно не наймала незаконних домашніх робітників і платила всі свої податкові зобов'язання. На закінчення свого вступного слова Президент підкреслив, що з ким би він не говорив про неї, то всі незаперечно погоджувалися з тим, що Дж. Ріно має одну характеристику, яка є конечною для генерального прокуратора ЗСА — „безсумнівну чесність" а продовж своєї кар'єри вона завжди виказувала відданість принципам, що є так конечним у Департаменті юстиції.

Дж. Ріно народилася 21-го липня 1938 року в Маямі, де виростала та здобула початкову і середню освіту. Вищу освіту здобула у Корнел університеті на хемічному факультеті, але у 1963 році закінчила правничі студії у Гарвардському університеті, будучи одною з 16 жінок у клясі серед 500 мужчин. Вона є першою жінкою і історії ЗСА, яка може стати генеральним прокуратором.

В АМЕРИЦІ

ВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ меценат на пресовій конференції у Вашінгтоні заявив, що хоче допомогти українській освіті. Ним є Джордж Сорос, який сказав, що має намір виділити 3.5 міл. дол. на розбудову освіти в Україні.

СУПРУЖЖЯ, ЩО В ГРУДНІ минулого року викликало в країні сенсацію своєю поведінкою супроти своїх донечок, 9-літньої Ніколі та 4-літньої Діяни, яких залишили самих, без жодної опіки, а самі поїхали на дев'ятиденні вакації до Мехіко, були віддані іллинойською стейтовою ладою присяжних на суд. Підсудних, 46-літнього Дейвида Шу та його 35-літню дружину Шарон, оскаржено у кримінальній поведінці супроти своїх дітей — залишених на призволяще та жорстокості включно з неоправданими покараннями і побиттям. Обидві дівчинки тим часом були віддані на виховання іншим людям зі забороною рідним батькам контактуватися з ними.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН зарядив, щоби члени його кабінету впродовж наступних чотирьох років зменшили число федеральних працівників на 100,000 осіб, зліквідували будь-які приробітки керівників і непотрібні комісії та комітети. Якщо б вдалося виконати всі заплановані ним зменшення, то це заощадило б 9 біл. дол. за чотири роки, сказав Президент, одначе не подав жодної документації такого твердження. Коли йдеться про зменшення ним запропонованих урядових працівників, то це мало б відбутися безболісним процесом, а не раптовими звільненнями. На думку аналітиків ці два потягнення є подумані на те, щоб показати громадянам, що Уряд вже починає виконувати деякі передвиборчі обіцянки. Крім того, Президент у своєму економічному пляні вимагатиме від громадян і Конґресу також деяких концесій.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН, щоби промостити шлях для своїх не надто популярних заходів економічного порядку, влаштував публічну зустріч з громадянами місцевости Савтфілд, передмістя Дітройту. Зустріч була передана кількома телевізійними станціями по цілій країні, отже більшість громадян довідалися з виступу Президента, вечором, у середу, 10-го лютого, що мусітимуть прийняти деякі неприємні схвалення, що стосуються нових податків, бо Президент наступної середи представить Конґресові свій новий економічний плян, який на його думку буде „справедливим для всіх американців". У загальному, ця зустріч Президента з громадянством не увінчалася великим успіхом не тільки на думку аналітиків, але й більшости пересічних громадян.

КОНТРОВЕРСІЙНА СПРАВА нюйоркського канцлера освіти Джозефа Фернандеза, після довготривалих суперечок, закінчилася програною для нього в середу, 10-го лютого, як семичленна Шкільна рада Ню Йорку голосами 4 до 3 вирішила не відновляти контркату з Дж. Фернандезом. Хоча більшість твердить, що основною причиною його звільнення були такі заходи, як введення в публічних школах Ню Йорку програми взаємної толерантности, базуючи її на виявленні гомосексуалізму, зокрема у найнижчих клясах початкових шкіл. Деякі особи уважають, що найбільше на тому потерпить не Дж. Фернандез, а нюйоркська освітня система та учні публічних шкіл. Бо знайти когось на цей пост у нюйоркській контроверсійній атмосфері буде не легко.

У СВІТІ

ООН ЗВЕРНУЛАСЯ до Арґентини з проханням надіслати батальйон вояків для участи в багатонаціональних силах, розміщених в районі Перської затоки. Спостерігачі передбачають, що арґентинський воєнний контингент числом від 300 до 800 осіб може бути післаний в зону Перської затоки в найближчі два місяці. Арґентинський батальйон, у складі якого налічується 900 вояків, уже діє в Хорватії і бере участь ще у двох мироносних місіях ООН. Відомо, що під час війни з Іраком арґентинські воєнні кораблі разом з американськими бльокували Ірак з боку моря.

ШВЕДСЬКІ ЖІНКИ-ЗАКОНОДАВЦІ організували перед будинком парляменту країни мітинґ задля підтримки мусулманок, що стали жертвами політики „етнічних очищень" у Боснії. У мітинґу взяла участь міністер іміґрації Швеції Біргіт Фріґґебо. Всі жінки були одягнуті в чорному, в такий спосіб підкреслюючи трагізм ситуації. Їхній протест пов'язаний з тим документально підкріпленим фактом, що сербські бойовики зґвалтували в Боснії від 30,000 до 50,000 жінок-мусулманок. Учасниці мітинґу заявили про необхідність рішучого втручання міжнародної спільноти у боснійський конфлікт.

ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК палестинського населення з нагоди початку 63 місяця інтифади — повстання проти ізраїльської окупації — паралізував західній берег річки Йордан і смугу Ґази. В цих районах позачинялися всі крамниці, промислові підприємства, перервалися зайняття в школах і зупинився публічний транспорт.

ЛІВОРАДИКАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ Панафриканський конгрес буде продовжувати збройну боротьбу з Південно-Африканській Республіці, оскільки, на думку його провідників, чорне населення все ще зазнає гніту. Виступаючи в телевізійній програмі, президент Панафриканського конгресу Кларенс Маквету заявив, що лозунг конгресу „Один білий — одна куля" залишається чинним.

Пожежі в Чорнобилі збільшують небезпеку

Джерзі Сіті, Н.Дж. — У щоденнику „Волл Стріт Джорнал" з четверга, 4-го лютого, надруковано статтю кореспонденток Лорі Гейс і Наталії Федущак про недавні пожежі на Чорнобильській Атомній Електро станції, виникнення яких посилює можливості небезпеки. Вони пишуть, що дві невеликі пожежі та оливний витік, який вчасно зупинено, хоч міг спричинити третю пожежу на Чорнобильській АЕС названо „незначними", бо не було радіоактивного випуску.

Одначе недбальство і сам факт, що таке сталося, викликають справедливий страх, що досі навіть найконечніших робіт не переведено на цій АЕС, де в 1986 році сталася найбільша ядерна катастрофа в історії людства.

Пожежі скоро погашено, заявляє Олександер Кордюк, голова відділу ядерної безпеки та радіяції Міністерства Довкілля та підкреслює, що „це може знову трапитися і напевно трапиться". А Ганс Маєр, речник МАҐАТЕ у Відні запитує чому взагалі такі речі трапляються?

Після чорнобильської катастрофи в 1986 році совєтські та українські офіційні чинники повинні були удосконалити АЕС і затруднити кваліфікованих керівників, щоби мати запевнення, що така катастрофа не повториться. О. Кордюк також заявляє, що все можливе зроблено для того, щоби в разі небезпеки негайно зупинити два останні діючі бльоки.

Україна хотіла б позбутися своєї чорнобильської проблеми. Верховна Рада винесла рішення, щоби закрити до кінця року всі діючі реактори. Четвертий бльок, де сталася горезвісна катастрофа в 1986 році, є від того часу закритий, а його реактор „похоронений" у саркофагу. Також закрито бльок ч. 2 після його ушкодження пожежею осінню 1991 року.

О. Кордюк, як й інші експерти, признає, що не зважаючи на всі ці заходи, два останні діючі бльоки залишаються дальше дуже небезпечними.

У дальшому, авторки описують в подробицях обидві останні пожежі, включно з поданням приладдя, що було ушкоджене. Згадують і про те, що існуючі каблі є перестарілими та кожночас

(Закінчення на стор. 3)

ВИСВІТЛЕННЯ ФІЛЬМУ

Ню Йорк. — Союз Українок Америки, 83-ий Відділ в Ню Йорку, запрошує на висвітлення відео-монтажу Львівської Телестудії „Пам'яті Блаженнішого Патріярха Кардинала Йосифа Сліпого та його перепохован ня у Львові в серпні 1992 року". Висвітлення відбудеться тут у неділю, 7-го березня, о год. 1:30 по полудні в домі НТШ, 63 Четверта авеню, між 9-10-ою вул. Перед висвітленням — кава і солодке. Прихід призначений СУА на Стипендійний Фонд для семінариста в Україні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

День Президентів

Тому, що 12-го лютого — це роковини народин Абрагама Лінкольна, а 22-го лютого — роковини народин Джорджа Вашінґтона, то кожний третій понеділок лютого святкуємо, як „День Президентів", один із 10-ти так званих леґальних, вільних від праці, американських свят. Обидві постаті — велетні духу, праці і заслуг для Америки та всього людства. Кожний із них записаний у всіх енциклопедіях і довідниках поруч із численними індивідуальними монографіями.

Кожний із них — леґендарна постать, яка стала символом: Вашінґтон — символ демократичної свободи, — Лінкольн — символ єдности американської нації, символ єдности рас. Джордж Вашінґтон — перший президент З'єднаних Стейтів Америки, переможний вождь американської визвольної війни, лідер збунтованої проти Великобританії північноамериканської колонії під гаслом „Нема податків без народної репрезентації". Тому й Тарас Шевченко ідентифікував визвольний здвиг Америки та її демократії з „праведним законом Вашінґтона". Насправді — Шевченко не знав тексту цієї Конституції ЗСА і міг захоплюватися нею на тлі заскорузлого кріпацького деспотизму російського царату, але ця Конституція далеко не досконала. Тому дотепер схвалено вже 27 додатків.

Народився Джордж Вашінґтон 22-го лютого 1732 року, помер 14-го грудня 1799 року, урядував як президент в 1789—1797 роках. В його честь названо прізвищем столицю З'єднаних Стейтів Америки. Абрагам Лінкольн був 16-им з черги президентом в роках 1861—1865. Народився 12-го лютого 1809 року, помер 15-го квітня 1865 року, як жертва атентату: його вбили у льожі театру. Народився і жив в епосі чорного невільництва на півдні Америки. Південні стейти не хотіли скасувати невільництво і він пішов війною проти них. Переміг, з'єдинив націю і країну, але за свою відвагу, за боротьбу в ім'я ідеї расової рівности — заплатив життям.

Переживаємо тепер час глибокої кризи моралі етики у широкому світі, епоху вбивства і грабежів, епоху погоні за грошем та почитання гроша, як новітнього божка. Тріюмфує цинічна теорія Макіявеллі з XV сторіччя, що всі засоби добрі, коли змагати до цілі. Панує демагогія й неприховане амбіціонерство. Ані Америка, ані Україна не є свобідні від цих лих, не є оазою на пустині й висококультурна Західня Европа. І саме на тлі такої злощасної епохи треба схилити голови перед такими постатями, як Вашінґтон і Лінкольн. Вони для американців — національні герої. Але це були герої дії, герої державного будівництва та з'єднювання народу, герої бунту проти поярмлення та бунту проти назадництва. Сучасні постаті — це карлики у порівнянні з Вашінґтоном і Лінкольном. А все ж можна шукати паралель, коли взяти на увагу, що Вашінґтон народився, коли східні землі американського суходолу були колоніями, в яких народ збунтувався проти накладання на нього високих податків, — і можна знаходити деякі паралелі, коли згадати добу Лінкольна — ненависти людей до людей з приводу різного кольору шкіри.

Славити Господа в Україні нема расової і нема навіть національної ненависти. Це була головна причина, що перемогла ідея державної незалежности без уваги на дуже різнорідний національний склад населення України. Втративши рідну державу на початку XVIII сторіччя і будучи під владою монопольної, ворожої українському патріотизмові комуністичного режиму, в Україні не було як виховати кадри державних діячів. Вимоги життя творять їх. Ми є свідками, як появилися в Україні будівничі рідної держави, але й ми є свідками, як маленькі люди, засліплені чи то партійною програмою, чи особистою амбіцією, шкодять тому будівництву. День Президентів з пригадуванням постатей Вашінґтона й Лінкольна — це наче цілюща вода для загублених на пустині подорожних. З особливою пошаною згадаймо цих двох видатних провідників американського народу, які стали вселюдським скарбом.

Евген Іванців

ХТО Ж НАСПРАВДІ ДУМАЄ ПРО БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ?

II

Україна повинна розуміти, що її безпека залежить не від чиєсь доброї волі, а від власних можливостей. На теперішній момент однією з таких можливостей є ядерна зброя, розташована на її території. І тільки через неї Україна отримала хоч би якусь увагу від З'єднаних Стейтів за останній рік. Недавно Денні Міллер, помічник колишнього сенатора Генрі Джексона, сказав мені, що коли Україна відмовиться від своєї ядерної зброї, то вона припинить своє існування в очах З'єднаних Стейтів. Але навіть з тим, що зброя ще в Україні, З'єднані Стейти організували пакет міжнародної допомоги на 24 мільярди долярів для Росії і майже ніякої підтримки Україні та іншим тринадцяти колишнім совєтським республікам. Багато хто в Уряді ЗСА просто не може звикнути до того, що Російська імперія розпалась.

Безпека України не залежить від думки американських сенаторів Сема Канна і Ричарда Люґара, які, зрозуміло, пропаґують те, що вважають інтересами З'єднаних Стейтів. Під час візити Тарасюка Дон Ротберг, кореспондент „Ассошіейтед Пресс", спитав мене: „Що сталося із сенатором Люґаром? Чи він не був колись другом України?" Але якщо Ротберґ бачить, що сенатор Люґар не захищає інтересів України, то цей факт не є очевидним для багатьох в Україні.

Вирішення потреб української безпеки зовсім не полягає в тому, що пропонує „Ню Йорк Таймс", який радив: „Одне з можливих рішень — це створення нової реґіональної домовлености — колективного пакту безпеки, включно з Европою, Росією і ЗСА". Але це не відповідає потребам. Поперше, ґарантії, безпеки необхідні перед, а не після ратифікації договорів. Після їхньої ратифікації Україна втратить можливість торгуватися. Подруге, включати Росію в ґарантування безпеки України — це приблизно те саме, що просити лиса ґарантувати безпеку курчат. 1654 року Богдан Хмельницький просив Росію ґарантувати безпеку України. Потрібно було 347 років, щоб відновити незалежність.

Можливо, вихід України має шукати в тому ж напрямку, що й Ізраїль, саме існування якого під загрозою. День не минає, щоб Ізраїль не повідомив світ про те, що хтось із його сусідів хоче ліквідувати Ізраїль як націю! Для Ізраїля його існування як нації має більше значення, ніж громадська думка.

Сьогодні Україна перебуває в унікальному становищі. маючи можливість вимагати ґарантії безпеки від З'єднаних Стейтів в заміну на демонтаж ядерної зброї, розміщеної на її землі.

Потрібно розуміти, що тільки така ґарантія, від якої З'єднані Стейти не зможуть відмовитись, буде тим договором, який зобов'яже ЗСА захищати Україну, якщо будь-яка ядерна держава застосовуватиме силу або загрожуватиме Україні. Письмове запевнення Президента ЗСА не є відповідною заміною договору, оскільки воно може бути анульоване цим або наступним президентом у будь-який час. Тільки договір підписаний Президентом і ратифікований Сенатом ЗСА, має чинність американського закону.

Народи Боснії дізнаються на власному досвіді, чого варті зобов'язання Заходу. У час, коли Боснія спустошується і її населення знищується, Захід засуджує Сербію, але нічого не робить, щоб допомогти Боснії, навіть не надає їй військової допомоги для самозахисту. Ситуація була б інакшою, якби Боснія мала договір з якоюсь могутньою західньою державою.

1934 року конґресмен Ґамільтон Фіш запропонував Конґресові ЗСА резолюцію, що засуджувала голод в Україні. Незважаючи на те, що про голод була маса інформації, американський Департамент сказав Конґресові, що ніякого голоду немає. Сьогодні той же Департамент розповідає Україні, що їй не потрібно ніякого договору, щоб ґарантувати її безпеку. Можливо, Україна повинна була б поставити Державному департаментові такі запитання: чому Україна, яка межує з Росією, повинна довіряти свою безпеку добрій волі сусіда, в той час, як З'єднані Стейти, що за 7,500 км від Росії, не готові демонтувати всю свою ядерну зброю? Чому Великобританія і Франція, які за 2,500 км від Росії, не демонтують ніякої своєї ядерної зброї? Якщо Росія насправді не становить ніякої небезпеки для України то чому тоді З'єднані Стейти чинять опір підписанню договору про безпеку України?

„Молодь України", Київ, 28-го січня 1993 року.

Слава Рубель

ЕВРОПЕЇЗАЦІЯ СЕРЕДНІХ ШКІЛ В УКРАЇНІ

У темряві безчисленних проблем відродження державности України, де-не-де просвічують ясні промені світла. А цим світлом є відродження освіти на зразках европейських шкіл. Про це обширно інформує „Голос волі" з 10-го листопада 1992 року в статті „Сучасна українська гімназія: погляд в майбутнє". У Стрию, Західня Україна, дня 30—31 жовтня, 1992 року відбулася конференція для створення Асоціяції директорів гімназій, в якій взяли участь директори гімназій різних областей України: Тернопільської, Івано-Франківської, Рівенської, Волинської, Чернівецької, Одеської і Львівської. Участь взяли: проф. Омелян Вишневський — Дрогобицький педагогічний інститут, Володимир Кушнір — завідуючий міським відділом народної освіти, Ярема Дубицький — голова опікунської Ради. Опікунська Рада є одним із основних розпорядчих органів у гімназії поряд з державою.

Професор О. Вишневський виголосив доповідь „Основні засади побудови сучасної української гімназії", в якій він підкреслює, що „треба відродити нову гімназію зі старими добрими традиціями, з відданістю ідеї гімназії, взяти за модель сучасну европейську школу — не всезнання учня, а його універсальну можливість орієнтування у його великому напливі інформації, у його вмінні визначити себе, своє місце".

Звернемо увагу на дві проблеми, а саме: засади побудови гімназії та концепцію навчання. Серед основних засад побудови є такі найважливіші моменти: „в гімназії повинні вчитися здібні і обдаровані діти, працювати там може тільки творчий вчитель, фундаментальність змісту освіти, орієнтація на демократичне суспільство, мають бути повністю переглянуті методи навчання. Гімназія зобов'язана берегти моральну чистоту дітей, а Опікунська рада повинна стати ґарантом цієї чистоти".

Стрийська гімназія має повну незалежність від міського відділу народної освіти. Ярослав Турянський, директор стрийської гімназії підкреслив, що „Кожен з учнів, хто хоче тут навчатися, повинен показати вміння знайти своє місце добитися його".

На президента Асоціяції Директорів Гімназій обрано Я. Турянського та 16 членів. Також прийнято статут асоціяції. Був прийнятий лист про звернення до обласних відділів народної освіти з проханням подати до відома дану інформацію керівникам міжкрайових відділів освіти, та директорам новостворених гімназій.

Після конференції, кореспондент газети „Гомін Волі", Оксама Чумак, відбула інтерв'ю з президентом Асоціяції Директорів Гімназій Західньої України, директором стрийської української гімназії, ім. Андрея Шептицького, Ярославом Турянським. В розмові з кореспондентом Я. Турянський підкреслив, що „Нові обов'язки — це нова можливість заявити, що сучасна українська гімназія живе і діє, а проблем багато, які були обговорювані на конференції. Одна з них, що Міністерство Освіти до цього часу не приділяло належної уваги роботі новостворених гімназій України. Питання відродження навчальних закладів, в яких виховуватиметься наша еліта, виявляється, мало кого хвилює. Дехто між середньою школою і гімназією не бачить різниці. Друга найважливіша проблема — це було зусилля об'єднати членів асоціяції Наукових Закладів і Міністерства Освіти щодо вироблення науково обґрунтованої програми відродження гімназійної освіти в Україні і створення моделю сучасної української гімназії.

Наша концепція: „Щоб по закінченні навчання кожний гімназист при бажанні зміг стати студентом не нижче третього курсу університету. На Заході вже давно діє Европейська асоціяція директорів середніх шкіл з центром в Утрехті, Голляндія. Члени цієї асоціяції постійно працюють над створенням моделі европейської середньої школи, яка відповідала б усім міжнародним стандартом середньої освіти, зберігаючи при тому її національне обличчя".

Після створення асоціяції члени відбули переговори в Утрехті про можливість стати членом европейської Асоціяції директорів середніх шкіл. На конвенції затверджено плян праці асоціяції на цей рік, який включає зустріч викладачів гімназій для обговорення спільної і активної праці, заохочування до творчости, організування семінарів тощо. Наприклад у листопаді в Коломиї мають зустрітися викладачі української мови і літератури західньої України, у Дрогобичі відбудеться зустріч керівників психології, на грудень була запланована у Львові зустріч заступників директорів гімназій для обговорення навчально-виховної праці.

Кінчаючи інтерв'ю, Я. Турянський підкреслив, що „треба докласти якнайбільше сил для того, щоб наша стрийська гімназія у найближчому часі зайняла почесне місце в загальноевропейській системі освіти".

Ідея відродження гімназії ще далеко не охопила цілої України, але вже пустила паростки. Це головне. І віриться, що добро породжуватиме добро і вирощуватиме нову чесну людину на кращих зразках европейської освітньої системи.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про добрі поради

У нашій спільноті люди діляться на дві категорії на тих, хто працює і на тих, хто радять як працювати. Це давання добрих та мудрих порад, то ще одна характеристична ціха української вдачі, яка проявляється дуже часто так у приватному житті, як і громадському.

Раджу тільки завдати собі дещо труду та прислухатися до розмов в українському товаристві чи до завваг на різних засіданнях, які у нас завжди дуже численні.

— А я тобі раджу ти нічого собі не роби з її говорення — можна почути у розмові двох т. зв. приятельок, що говорять про третю, розуміється в її неприсутності. Але добра порадниця уже за кілька хвилин після того, як це сказала, з великим обуренням розповідає далі:

— Уявіть собі, що вона про мене говорить — хай краще сама уважає, що робить, бо можна б не одне завважити і це прошу вас факти, а не сплітки, а ще раз кажу — все факти...

Або: — А я вам добре раджу не говоріть і не зарікайтеся, що ніколи такого не зробите, бо з тим „ніколи", то дуже небезпечно... — А вже за кілька хвилин пізніше ця сама людина з великим переконанням стверджує: — А я ніколи такого б не зробила...

Таких прикладів можна б давати десятки, але якось в товариському житті, де плещеться часто язиком для самої конверсації, такі поради не є небезпечні та нікого не зворушують. От, приймається їх лише так для чемности, щоб вже до кількох хвилин забути, на яку тему і про що вони були.

Зате другий рід „добрих порад", в громадському житті, є куди більше небезпечний, а до того часто наповнює досадою тих, хто слухає.

Хто із читачів віддав трохи життя для громадської праці в українській спільноті, добре знає, що маємо на думці. Бо якось так воно є, що завжди находиться дуже багато таких, які радять, а куди менше тих, які виконують. Хто з нас не знає того почуття, коли на славних українських засіданнях чи зборах стануть вам такі мудраґелі і повчають, що треба було зробити так-або-сяк. Звичайно такі поради є получені із певною критикою, що мовляв ті, які працювали, не виконали як належить своїх завдань або, що на майбутнє треба виконувати таке а таке. Але чому, скажіть, дорогі читачі, ті дорадники майже ніколи самі не голосяться до виконання того, що з їхніх уст виходить так легко і добре? Чому їм самим зовсім не спішно брати на себе якийсь обов'язок, а ціла їхня праця кінчається на словах?

Либонь тому, що, як кажуть, слова нічого не коштують і за них не треба відтак відповідати, ані перед своєю совістю, ані перед громадою.

В останньому часі ми завважуємо, ще новий рід небезпечних порад — в нашій спільноті, а це порад, які дають українці з діяспори своїм землякам в Україні як правити економікою та політикою у молоденькій державі. Розуміється думаємо не про професійні поради, а ті із діяспорного затишку та із вигідного життя у добробуті.

Тут однак хвороба добрих порад починає відбиватися бумерангом та нам доводиться тепер слухати також багато дечого, що нам треба було робити, або що ми повинні робити від тих, які півсторіччя жили в інших обставинах та не можуть зрозуміти те нове, що тепер бачать на Заході...

Отож може б ми усі трохи вважали, що і кому радимо? Може це нам усім допомогло б мати більше вирозуміння один до одного і дало б більше сили та охоти до так важливих спільних завдань, які тепер стоять перед нами на кожному відтинку?

О-КА

Владислав Клех

МОЯ ПЕРША ВИСТАВА В ТЕАТРІ В. БЛАВАЦЬКОГО

II

Після короткого познайомлення зі всіми, Блавацький коротко розповів про ситуацію у якій опинився театр, та конечність шукання способу якось урятуватись. Та для Блавацького це „якось" не було в його стилі. Треба, без компромісів, знайти вихід з цього морочливого стану та через два тижні відкрити новий сезон 1947—48 року новою прем'єрою. За ініціятивою самого Блавацького — всі без винятку, мали помагати в творенні нових декорацій, вже за моїми шкіцами та рисунками. І дійсно всі, хто що міг: збивали рами, натягували нові полотна, ґрунтували та навіть малювали, заздалегіть замішаними фарбами, які я по можливості, спрощував де було можливо. Навіть сам Блавацький, не дивлячись на його не дуже міцне здоров'я, брався до роботи, що без сумніву, додавало ентузіязму решті зайнятих роботою над декораціями. Все, що було „підґрунтоване" переходило через мої руки. Я викінчував потрібні деталі і взагалі підмальовував під свій стиль.

Властиво розписуватись не було над чим, ціла вистава складалася з окремих невеликих деталів, окремих ставок з дверима, вікнами з невеликими сходами на „другий поверх", парапету набережної Понте Веккіо, з погруддям Бенвенуто Челіні на „мармуровому" цоколі та ліхтарні. На мою думку, це була одна з найбільш ефективних сцен з цілої вистави (декоративно). Ця п'єса написана в формі фільмого сценарію і тільки на добре технічно обладнаній сцені, можлива безперервність дії цілої п'єси. І так ціле оформлення було в окремих деталях, натяках, недомовленнях. Мене особисто, якість викінчення не дуже задовольняла, можна було б ще трохи дописати, підсилити, викінчити. Але можливо, що саме ця „недомовленість" „невикінчення" і подобалися Блавацькому. Він особисто дуже хвалив і тішився, що ми таки встигли довести оформлення до ладу. Для мене, нема що і казати, це була найліпша нагорода. Бо ніяке розхвалювання критиків та рецензентів не були такі цінні, як слова одобрення та похвали задоволення з уст Блавацького. Бож я робив це для нього, а він це був — театр. Я радів ще й тому, що будучи цим маленьким коліщатком у складній машині сценічного дійства, головним машиністом якої був В. Блавацький — неперевершений талант, людина, яка керувала цією складною творчою силою — втілення мрії в сценічну реальність.

У майже порожній залі театру, в переходах між рядами крісел, схрестивши руки на грудях, ходив Блавацький, час від часу поглядаючи на сцену, на те, що я „натворив", та знову, вертаючися до своїх роздумувань. І так загальними силами, а радше цією потугою таланту цієї надзвичайної людини, створилося оформлення вистави. Це була важка праця. В ці перші дні, в безмежному напруженні — фізичному та ментальному, я відразу відчув звідки і хто був тим надхненням, без сумніву це був Володимир Блавацький. Від цієї худощавої, досить високої постаті трохи похилої допереду, якби готової до зриву в шуканнях нового — готової до зудару з застарілістю — віяв запал, творча енерґія, яка передавалася без слів, без натяків тим, хто його оточував та працював з ним.

Усе „горіло" створенням вистави, вірніше його оформленням. Від першого акту і до кінця п'єси все було схвалено Блавацьким. Усе без переробок йшло на сцену, збиралося в акти, підвищували падуги, кулиси, прикручували „шпрайси" до ставок, Ґенко Левицький „звивався" по драбині, розвішуючи світла, направляючи рефлектори. Всі рухалися, щось робили. Так спільно мої нові друзі, помогли мені виготовити моє перше сценічне оформлення в Ансамблі Українських Акторів. Так одного, дуже важливого для нас всіх дня все було готове до генеральної проби, актори в костюмах, світла перевірені, декорації готові. Легке напруження тремтіло в повітрі.

Блавацький на залі, в першому ряді крісел, трохи відкинувшися в кріслі, заклавши ногу за ногу, і дивлячись на сцену вимовив тоді оце магічне слово: „Гора"! Це значило, що куртина мала підводитись вгору і мав наступити початок дійства. В постановці Блавацького все мусило „грати". Не було нічого зайвого, нічого обтяжуючого своєю присутністю на сцені, все мало свої призначення, в тій чи іншій формі. Власне ця скупість та разом з тим красномовність, не для прикрас, а маючи свідомий зв'язок з цілою виставою, було стрижнем постановок. Щиро кажучи, я був трохи заскочений таким спорідненням поглядів, — Блавацького і моїх, це певно і був „ключ" до мого ще більшого зближення в майбутньому, бо я так само стремів до максимального виразу ідей оформлення — мінімумом сценічних атрибутів, не перевантажуючи сцену елементами непотрібного прикрашування.

Майже не роблячи поправок, Блавацький стежив за всім, за розвоєм дії, правильністю мізансцен, виглядом костюмів, освітлення, хоч це було нелегко, адже він сам грав головну ролю Емануеле Ріґатіері в п'єсі „про якусь людину" Дж. Форцано — „Подув вітру". Це ще більше ускладнювало, збільшувало напруження режисера і актора. Але в цій — заповненій до межі, творчим генієм, худощавій людині — палав вогонь невтомного шукання нових вершин, нових осягнень сценічного мистецтва.

Вистава пройшла з великим успіхом, преса, критики та взагалі глядачі дійсно відчули подув нового свіжого вітру. Для мене це був вхід у храм, в якому служив цей великий геній, цей незабутній творець великого сценічного видовища українського театрального мистецтва.

Так відбулася моя перша творча зустріч та початок нової доби в моїх театральних шуканнях, ґрунт для яких створив цей величезний талант українського театру — Володимир Блавацький.

І. Плющ...

(Закінчення зі стор. 1)

Росії. Якщо Україна відмовиться від недавно підписаного документу щодо роз поділу зовнішнього боргу, то це дасть підстави російським дипломатам говорити про неможливість мати якісь угоди з Україною. Цей указ російського президента буде обговорюватися на нараді всіх керівників держав СНД.

За словами Плюща, угоду про ядерне роззброєння Україна обов'язково підпише, але на умовах, які відповідатимуть її інтересам. І лише за умов гарантування державної безпеки. Він знову підтвердив, що 175 міл. дол., виділених ЗСА на ядерне роззброєння, абсолютно недостатньо, бо для цього потрібно кілька більйонів.

Наступна сесія Верховної Ради розпочнеться 16-го лютого і Плющ має намір вимагати, щоб Верховна Рада повернулася до розгляду концепції і проєкту конституції України.

ВИСТУПАЮЧИ В ЛОНДОНІ перед членами Консервативної партії, прем'єр-міністер Великобританії Джан Мейджор висловив думку, що ті безробітні, котрі, замість працювати, воліють бути на утриманні відповідних соціяльних програм, повинні брати участь хоч у якій-небудь суспільно корисній праці.

25-річчя смерти К. Чічки-Андрієнка в Україні

(На підставі звідомлень в тижневику „Вісник Надзбруччя" та тижневика „Вільне Життя" в Тернополі).

Тернопільщина подарувала світові чимало талановитих людей. Це невмирущі Соломія Крушельницька, Лесь Курбас, родини Стадників, Рубчаків та інші. Про них знали, але не говорили у повний голос на рідній землі, яка зростила цих велетнів. До цієї когорти належить ім'я знаменитого співака, можливо більшого, як Карузо, уродженця Копичинець Клима Чічки-Андрієнка, що його 25-річчя з дня смерти відзначила на початку вересня громадськість міста і навколишніх сіл.

Клим Чічка народився 1885 року в Копичинцях в міщанській родині. Тут минуло його дитинство, звідси бере початок життєва дорога людини, що своїм талантом прославила український народ, мелодійний спів якого високо цінила Европа, якому аплодували в найбільших театрах, і про кого до останнього часу ми знали дуже мало. Клим Чічка виступав під мистецьким прізвищем „Андрієнко", у пам'ять свого діда по батькові, Андрія. На святкування прибула дочка артиста, Калина Чічка-Андрієнко, відома піяністка і колишня вчителька в Музичному Інституті ім. Лисенка в Ню Йорку, яка тепер проживає в Німеччині. Із Франції прибув родич Андрієнка, Мирослав Чічка з дружиною, було багато гостей з Чорткова, Тернополя і Львова. Священик місцевої греко-католицької церкви посвятив після врочистої відправи вулицю, незвану іменем Чічки-Андрієнка, а під таблицею з написом покладено квіти.

Дальші святкування відбулися у міському центрі дозвілля і культури, де для дирекції місцевого музею Калина Андрієнко передала родинні матеріяли, пов'язані з останніми роками життя співака. Сцену заповнили свояки Клима Чічки-Андрієнка, вчені й мистецтвознавці, та при звуках його чудового голосу із маґнітофонної стрічки, яку привезла донька, ділилися споминами про нього. Директор місцевої Музичної Школи Михайло Тарабій сповістив, що вчительський колектив вніс пропозицію до органів влади назвати школу іменем Клима Андрієнка, а режисер і завідуючий Культурним Центром в Копичинцях та директор ним створеного музею театрального мистецтва веде клопотання про зорганізування сталого конкурсу співаків ім. Чічки-Андрієнка.

Вечір закінчився величавим концертом, в честь славетного сина Копичинець. На ньому виступали заслужений артист України Роман Бойко й артист обласної філгармонії Ярослав Лемішка. Аматори сцени показали фраґмент з „Гайдамаків" Т. Шевченка. Київська радіостанція передала інтерв'ю про мистця із Калиною Андрієнко та транслювала його пісні, а львівська телевізія присвятила йому окрему програму з нагоди його поминок, транслюючи картини із святкувань, розмову з його дочкою та концерт.

Після народної школи в Копичинцях Чічка-Андрієнко закінчив утраквістичний вчительський семінар в Тернополі, а по матурі вчителював у великому селі — Городищі. Згодом доповнив ґімназійну матуру, одружився з донькою відомого в Галичині перед Першою світовою війною адвоката д-ра Кирила Трильовського, лідера радикальної партії й заслуженого організатора „Січей" та парамілітарного Т-ва УСС та виїхав до Відня на юридичні студії. Там почав також науку співу у професора державної Вищої музичної школи, знаменитого баритона італійських опер, Таніє Горбовського.

З вибухом Першої світової війни зголосився до війська і опинився згодом у таборовій гімназії переселенців в Ґмінді як учитель математики й співу. Повернувшись після війни до Львова, став працювати у центральній управі „Рідної Школи" почав студії права на Львівському університеті, а науку продовжував у проф. Фляма-Флом'янського.

Врешті у 1922 році став членом Львівської Опери, виконуючи там головні ролі під псевдонімом Кв'ятковського, а працюючи рівночасно в „Рідній Школі" написав під псевдонімом „Федорович" цінну брошуру „Українське шкільництво в Польщі у світлі законів і практики", за що наразився на переслідування поляків. Климові Чічці треба завдячувати допомогу „Рідній Школі" з американського континенту. За його ініціятивою його особистий приятель, проф. Лев Ясінчук, виїхав до ЗСА і Канади для проведення збірки на „рідношкільний фонд". Поїздка завершилася успіхом, еміґранти жертвували щедро на допомогу „Рідній Школі". У Львівській Опері Чічка-Андрієнко виступав до 1927 року, коли у висліді польської нагінки був примушений покинути Оперу і виїхати до Берліну, де він, як педагог, займається дослідною працею, про яку сам розповідає в інтерв'ю для української преси у 1953 році: „Мене незвичайно цікавили голосові проблеми, яким я рішив присвятити 2 роки студій. В першу чергу мене займало питання, чи кожна нормальна людина яка має гаряче бажання співати, може це бажання осягнути. Ці студії зайняли мені, замість двох, до сім років. Я прочитував доступну мені літературу з ділянки фізіології, ляринґології, акустики, механіки й педагогії співу. Я працював також багато практично над розвитком мого голосу, обсервував голосові функції звірят, дітей і навіть хворих. Результатом моїх студій є готові до друку праці на теми: 1. „Вирішення проблеми вишколення голосу" (загальні студії), 2. „Підсвідомий процес при співанню". 3. „Душа і техніка". 4. Чи є можливе вирішення проблеми школення голосу з наукою Гельмгольца про краски голосу і згідно з його теорією?" 6. „Фальсет — як творчий елемент тону". 7. „Практичний вишкіл голосу".

Клим Чічка-Андрієнко

Багато уваги присвячує Чічка лікуванню голосових органів, маючи в тій ділянці особливий успіх у 1930 році, вилікувавши голосові органи берлінського лікаря очних недуг, д-ра Вільгельма Люфтіха.

У 1934 році Андрієнко починає знову припинену мистецьку діяльність і виступає з незвичайним успіхом на концерті в музичному сальоні Берґін Бронсгест в Берліні, а згодом в непрезентативній залі Бетговена. Критика відгукнулася найкращими оцінками. Він одержує запрошення до самостійних концертів з усіх міст Німеччини. Ось голоси преси „Дортмундер Цайтнуг": „Цей тенор є справжнім феноменом, подивуґідної, єдиної у своїм роді вартости. Звукове насилювання тонів зачаровує своєю красою і хоч цей голос вже прозвучить, залишається він у залі якоюсь звуковою субстанцею, якимось слуховим переживанням" Е. А. Ц. „Ноє Цайт", Берлін: „Феноменальний голос з блискучими верхами, найширшим волюменом, чарівною милозвучністю на всіх позиціях, домагається порівняння з найвизначнішими співаками... Г. Р". „Штеґліцер Анцайґер": Цей тенор має золото в горлі... обдарований фантастичними можливостями ... Д-р В. Саксе". „Солінґер Таґеблятт": „Солінґен пізнало його перший раз і привітало його з одушевленням. Це тепер, якого дуже рідко можна почути. Його голос визначається подивуґідною повнотою, силою і чаром... М. Ц". „Бохумер Фольцайтунг":

„К. Андрієнко виказує величезне багатство голосового матеріялу, розвиненого до подивуґідної висоти.

Його тон є абсолютно чистий і ясний, визначається при тому великою пружністю і чудовим тембором. Це був вечір рідких мистецьких вражень. Д-р Б.". „Альґемайне Музікцайтунг":

„Краса і величність голосу приковувала слухачів. Голосовий матеріял має незвичайні можливости виразу і барви, верхи ясні і повні сили. В цілости голосове багатство необмежене... Д-р Фріц Бруст". „Національцайтунг Ессен": „Тенор, якого світова слава дедалі більше зростає. Ми пізнали в К. Андрієнкові найбільш симпатичного мистця, якого чарівний голос поступом здобув собі серця слухачів".

„Ессенер Анцайґер": „Співак розпоряджає насправді величним, по мистецьки вишколеним голосом, що в усіх позиціях свого широкого діяпазону відзначається захопливою позното звуку. — Г. С". „Роттердамш", Голляндія: „Це справді чудовий теноровий голос. Має він таку силу, що може опанувати найбільшу залю, а водночас блистить шляхетністю, властивою тільки найбільшим". „Ля Ренесанс", Париж: „Тенор, який рідко родиться, а ще рідше доходить до такої голосової техніки... Блискучу технічну голосову передачу удухотворюють глибоко внутрішнє почуття і темперамент. М. Ельшар".

У 1938 році в журналі „Українська музика", ч. 7—8, В. Барвінський так пише про Клима Чічку-Андрієнка: „Наш співак Клим Андрієнко, що вже більше років проживає в Берліні (відомий у Галичині із своїх певніших виступів, також у Львівській Опері), здобув собі в останніх роках надзвичайні успіхи і признання чужинної фахової критики, що, на жаль, або цілком не доходило до відому нашого громадянства, або з дуже значним спізненням. Антін Рудницький пише у „Львівському ділі": „Концерти Андрієнка в травні 1937 року і в лютому 1938 року у найбільш репрезентативній залі Берлінської філярмонії з'єднали йому прямо ентузіястичне прийняття публіки і критики, яка не завагалась поставити нашого співака поруч з найвизначнішими світовими репрезентантами співочого мистецтва" (далі наводяться опінії німецької, голляндської й іншої преси).

На жаль. з приходом до влади Гітлера і гаслом „чужинців геть" Андрієнко був змушений покинути сцену і заснувати власну школу співу у Берліні. Через воєнні дії опинився в Роттенбурґу над річкою Фульдою у провінції Гессен, де провадив школу співу і де помер 5-го березня 1967 року. Хоч доля не дозволила йому вернутися у рідний край, зате залишені його дочкою звукозаписи у київській і львівській радіостанції нагадуватимуть мешканцям золотого Поділля про їх славного земляка.

Б. Шарко

Пожежі...

(Закінчення зі стор. 1)

но наражені на можливість перегріття, а з тим і пожежі. Дах цілого чорнобильського комплексу потребує направи, а для цього немає грошей.

Головною небезпекою — а є їх кілька- це найперше самі проєкти цього типу реакторів, немає також жодної другорядної системи, яка була б запобіжною в потребі, а контрольні приладдя цілої системи є дуже скомплікованими. Як і інші республіки колишнього СССР, Україна не має достатніх фондів для ремонту та уліпшення АЕС, а брак запасних частин і є причиною цих останніх випадків. Для прикладу можна б навести заввагу інспекторів МАҐАТЕ тому два роки, які у своєму звіті з перевірки Чорнобильської АЕС підкреслили, що каблі є перестарілі і їх треба конечно замінити.

На тому клопотам не кінець, бо, як слушно завважують авторки статті, навіть коли б Чорнобильську АЕС хотіли зовсім закрити, то ніхто не знає як можна її безпечно демонтувати. Україна вже оголосила міжнародний конкурс на проєкт безпечного розмонтування саркофагу.

В Україні є багато громадян, які були б за тим, щоби зовсім не уживати ядерної енергії, але, як твердить О. Кордюк, цього мабуть таки не станеться, бо політики тепер всю свою увагу віддають розв'язанню проблем економіки країни та немає в них часу застановлятися над небезпекою Чорнобильської АЕС.

Тим часом „світ також забув про цю катастрофу а вона для України не меншає, а навпаки, стає більшою".

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ПОДЯКА

16-го жовтня 1992 року помер у Клівленді, Огайо, на 87-му році життя
наш найдорожчий БРАТ, ШВАҐЕР, СТРИЙКО І ВУЙКО

о. крилошанин

ВОЛОДИМИР ГРАБЕЦЬ

В понеділок, 20-го жовтня, о 10-ій год. рано Владика Роберт відправив Службу Божу з участю Всечесніших отців: митр. Т. Саюка, митр. М. Ревтюка, шамбеляна Л. Тимківа, А. Гановського, М. Крупки, Я. Михайленка, В. Волощука.

Родина складає сердечну подяку Владикам Робертові Москалеві і Павлові Василикові за урочисті похоронні відправи, а спеціяльно Владиці Робертові за зложені нам співчуття і за теплі та глибокого змісту прощальні слова про покійного під час Літургії українською і англійською мовами. Щире спасибі всім Всечеснішим отцям за участь в Парастасі та в ієрейських похоронних відправах і за відпровадження покійного на вічний спочинок — на цвинтар свв. апп. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Сердечна подяка хористам і дириґентові маестрові Садовському за спів під час похоронних відправ.

По відході на емеритуру в 1984 році з парафії Аллентовн, Па., останнім часом проживав в East Park Retirement Community Home, Brook Park, Ohio, де знайшов повну опіку, прихильність, вирозуміння і тепле серце. Властителями дому є брати Messrs John and Tom Coury, котрим належиться сердечна подяка від нашої родини.

Кожної неділі, коли дозволяло здоров'я, о. Володимир співслужив Божественні Літургії в соборі св. Йосафата, де любив співати.

Відійшов у вічність в ранніх годинах у п'ятницю під час сну. Похоронні відправи почалися священичим Парастасом в неділю, 19-го жовтня в соборі св. Йосафата в Пармі, Огайо, о год. 7:30 вечора, яку очолив Владика Роберт Москаль з Владикою Павлом Василиком (Україна, Івано-Франківське) в асисті отців: митрата Томи Салюка — канцлера, митрата Михайла Ревтюка — пароха собору св. Йосафата, Андрія Гановського, шамбеляна Льва Тимківа, Михайла Крупки, Ярослава Михайленка, Петра Васла, Володимира Волощука, Миколу Сімкайла (Україна, Івано-Франківське) і диякона Єфрима Смолила.

Щиросердечно дякуємо всім нашим рідним, приятелям і знайомим, які не жаліли труду і часу взяли участь у похоронних відправах і поминках і висловили нам своє співчуття.

Щира подяка особам, які згадали покійного в часі тризни теплими словами: мґр Василь Ліщинецький від громади, інж. Іван Фур від приятелів і голова 33-го Відділу СУА Ольга Дем'янчук від союзянок, працю яких покійний високо цінив.

Щиро дякуємо редакторові Степанові Кікті за його труд і час у виготовленню посмертної згадки про покійного до української преси тут, в ЗСА („Свобода"), Канаді („Вісті Комбатанта"), Польщі („Наше Слово") за пожертву 20 дол. на Пресовий Фонд „Нашого Слова" в пам'ять покійного. Рівно ж дякуємо Українській-католицькій пресі („Шлях", „Сівач", „Америка") за поміщення посмертної згадки про покійного.

Дякуємо всім тим, що відвідували покійного в його мешканні, а особливо за часті відвідини Владики Роберта і його канцлера митр. Т. Саюка. Він радів тими відвідинами і зразу ж нам телефонував. Дякуємо 33-му Відділові СУА за пам'ять в часі свят Різдва і Великодня, що приходили до покійного зі святочними побажаннями і обдаровували його солодким, котрим він завжди ділився з обслугою дому.

Дякуємо о. Андрієві Гановському за відвідини покійного в шпиталі.

Сердечну подяку складає родина всім, що зложили пожертви на суспільно-релігійні цілі і за Служби Божі в пам'ять покійного о. Володимира.

Зложили пожертви:

На ЦЕРКВУ В УКРАЇНІ:

280 дол. — Р. і М. Грабці;
по 100 дол. — О. і Б. Богуші, Ф. і В. Моллси, Ю. і В. Грабці;
по 50 дол. — М. і Н. Шкільник-Кінґтам, Л. і А. Ґалуґи, Ю. і Я. Оришкевичі, І. Фур, Д. Павлишин, В., Н. і О. Шкільник-Кравців, "Ohio Export Corp.";
по 40 дол. — З. Комарянська;
по 30 дол. — Б. і М. Футеї, О. Мураль;
по 25 дол. — І. Салук, М. і М. Федаки, В. і П. Камінські, М. Ґук, І. Пік, Р. і С. Барановські, В. і В. Ліщинецькі, В. і О. Хміляки, Е. і Д. Войтини, І. і О. Руденські, Н. і М. Гіриякі;
по 20 дол. — З. і І. Фліґелі, І. і М. Федьківи, С. Теліщевська, М. і Л. Мичковські, М. Кордуба, Е. і С. Садовські, Ю. і А. Полянські, Ю. і Д. Кульчицькі, Б. І. Ковчі, Ю. і М. Русини, Я. і А. Кравчуки, М. і І. Червецькі, М. Кузьмин, С. Хома;
по 15 дол. — Я. і Я. Кришталовичі;
по 10 дол. — І. і М. Полянські, М. і К. Поповичі, І. Новицька, М. Ковалисько, Л. Білинська, Я. і М. Сидори, С. і М. Антоніви, В. Малиновський, М. Палюх, П. Бойко, М. і Е. Гейниші, М. Футей-Юрків, В. і Л. Лобури, П. і Ю. Владики, Т. і О. Тарчанини.

На ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ В УКРАЇНІ:

200 дол. — „Союз Українок Америки", 33-ій Відділ, Парма, Огайо (збірка членкинь);
50 дол. — О. і А. Колодії.

Вказані вище пожертви в сумі 2,000 дол. доручено до канцелярії Блаженнішого Патріярха, Кардинала Мирослава І. Любачівського в Римі.

ДОПОМОГА СИРОТАМ І МІСІЙНА АКЦІЯ

55 дол. — П. і М. Лещишини (особиста пожертва).

На ПЛАСТ в Україні:

100 дол. — Е. Гойдиш (через ГПБулаву, ЗСА)

ДОПОМОГА УКРАЇНЦЯМ В БОСНІЇ:

1.148 дол. — (збірка членів) „Українське Патріярхальне Т-во" у Трентоні (через ЗУАДК, Філядельфія).

На СЛУЖБИ БОЖІ (зложили на руки родини)

25 дол. — Р. і О. Палажії; 20 дол. — Л. Кармазин, Н. і К. Штині;
по 10 дол. — М. і М. Сатери, М. і А. Теслюки, А. і А. Северини, Ф. Бенко, В. Баслядинська, І. і А. Баки, Д. і М. Ґіби, І. і А. Захаріви, Голвеґнер, М. і М. Грушкевичі, Ф. і А. Ґлодзяки, М. і О. Бьюики, М. Горбан, З. і Л. Лешньовські.

Служби Божі будуть відслужені в місцевих парафіях Клівленду і Парми: свв. апп. Петра і Павла, соборі св. Йосафата, св. Андрея і св. Покрови.

Також сердечно дякуємо тим всім, що самі відслужили або жертвували Святі Літургії за спокій душі покійного о. Володимира: Всеч. отці: І. Мак, Я. Шуст і Rev. D. Liberatore, П. Лодинська, І. і О. Кизики, Т. і І. Ганушевські, О. Стояловська, В. Н. і О. Шкільник-Кравців.

Родина складає сердечну подяку похоронному заведенню Головчак за чемну і чесну обслугу.

Ще раз всім вам наша щиросердечна подяка. Нехай Всевишній Господь винагородить вас щедрими ласками.

РОМАН — брат з дружиною МИРОСЛАВОЮ
ВІРА І РОБЕРТ МОЛЛС з родиною
ЮЛІЙ І ВІРА ГРАБЦІ з родиною
ОЛЕГ І БЕРНІС БОГУШІ з родиною
рідні в Україні і поза нею

ВЕЛЬМИШАНОВНІ ЧИТАЧІ „СВОБОДИ"!

Звертаємося до вас з великим проханням допомогти нам скомплектувати Альманахи УНСоюзу. Це найстарший український альманах, що виходив і виходить в Америці.

Нам бракують такі роки: 1897, 1901, 1902, 1903, 1906, 1921.

Якщо хтось з читачів мав би такі числа, просимо ласкаво надіслати нам, а ми готові за них заплатити бажану ціну, або дозволити нам зробити копії з них.

Редакція „СВОБОДИ"

SELF RELIANCE (J.C.) FEDERAL CREDIT UNION

OFFERS CONVENIENT BUSINESS HOURS AND COMPETITIVE RATES

Savings	3.65%
06-Months CD	4.00%
12-Months CD	4.20%
24-Months CD	4.35%
30-Months CD	5.00%
IRA	4.10%
Checking	2.50%

Fully insured by the federal government
All rates are subject to change.

Come to visit our office and become a member today.

Monday	9 A.M. — 2 P.M.
Tuesday	9 A.M. — 7 P.M.
Wednesday	9 A.M. — 2 P.M.
Thursday	9 A.M. — 2 P.M.
Friday	9 A.M. — 7 P.M.
Saturday	9 A.M. — 12 P.M.

558 Summit Avenue
Jersey City, N.J. 07306
(201) 795-4061

EUROPE INTERNATIONAL TRADE ENTERPRISE, INC

Ukrainian Parcel Service
(Україна, Росія, Білорусія, Латвія, Литва, Естонія)
ПРОПОНУЄМО СВОЇ ПОСЛУГИ

- ПАКУНКИ кораблем, літаком
- ХАРЧОВІ ПАКУНКИ, зроблені в Америці, експресом до Ваших рідних
- ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
- АВТА: після оплати в Америці ваші родини можуть отримати авта: Лада, Волга, Таврія, Москвич
- РАДІО ТА ВІДЕО АПАРАТУРА, ПОБУТОВА ТЕХНІКА
- ПЕРЕКЛАДИ ДОКУМЕНТІВ
- АВІАБІЛЕТИ, ЗАПРОШЕННЯ, ВІЗИ
- ТУРИ

Висилайте свої пакунки до нас через United Parcel Service, або по пошті, цим Ви прискорите їх відправку до України та заощадите свій час.

1045 N. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. 60622
TEL.: (312) 489 - 3977 & (312) 489 - 9225
FAX: (312) 489 - 9225 & (312) 489 - 4203
Free phone for long distance 1 800 484-7882 LVIV

131 ОСОБА ЗАГИНУЛА у висліді зудару винайменого Іраном у Росії пасажирського літака ТУ—154 з іранським воєнним літаком Су-24 поблизу Теграну.

Порожні українські крамниці
Не страшать нас, ми маємо гарант.
Родича наша, в Америці,
З **"ОКСАНИ"** *вислала* **"Ґіґант"** !

ПАКУНОК ҐІҐАНТ

Dak Ham	6 x 1 Lb	Olives	1 Lb
Hard Salami	3 Lb	Ketchup	2 Lb
Luncheon Meat	3 x 1 Lb	Chicken Flavor	13 Oz
Chicken Sousages	1 Lb	Dry Milk	4 Lb
Canned Sardines	3 x 1 Lb	Chocolate Syrup	1.5 Lb
Chicken Soup	4.5 Lb	Raisins	2 Lb
Macaroni	5 Lb	Coffee	2.5 Lb
Oil	1 Gal	Cocoa	2.5 Lb
Crisco	6 Lb	Tea	1 Lb
Green Peas	4 x 1 Lb	Powdered Sugar	2 Lb
Black Pepper	1 Lb	Peanut Butter	2.5 Lb
Rice	20 Lb	Bubble Gum	1 Lb
Mustard	1.5 Lb	Danish Cookies	3 Lb

Вага - 105 ф. Ціна з пересилкою -$ 225.00
Всі продукти американського походження.

Oksana Int'l Trade, Inc.
TEL: (908) 925-0717
1111 E. Elizabeth Ave., Linden NJ 07036.

ЦІ КНИЖКИ МАЄМО ПО ОДНОМУ ПРИМІРНИКОВІ

1 М. Старицький: РОЗБІЙНИК КАРМЕЛЮК 4 томи, в паперовій оправі. Це найцінніша повість прозою в українській Літературі!!! Ціна $200, продажна ціна $75, на пересилку додати $7.50
2 Подвезько: АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК, гарна оправа ... $37
3 СТЕНОГРАФІЯ-СКОРОПИС ПУТНАНА, в оправі, ст. 18 ... за $20
4 Щербицький: ФОРМАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ, праісторія ... $7.50
5 Вовчок, Марко: МАРУСЯ. ПОВІСТЬ, Клясика ... $10
6 Тищенко: ДРУКАРСТВО. Порадник для робітників пера ... $10
7 Д-р Ю. Липа: ЛІКИ ПІД НОГАМИ ... $15
8 Андрієвський: З МИНУЛОГО, два томи, 1917 рік на Полтавщині ... $12
9 Любомирович: ЛАТИНСЬКА ГРАМАТИКА, Львів, 1943 р. ... $12
10 Панейко: УКРАЇНСЬКА СТЕНОГРАФІЯ дуже гарна ... $20
11 Д-р Р. Єндик: ВСТУП ДО РАСОВОЇ БУДОВИ УКРАЇНИ, 2 томи ... $40
12 Квітка-Основ'яненко: ВИБРАНІ ТВОРИ стор. 224 ... $12
13 „ЛФҐРБУК ДЕР УКРАЇН. ШПРАХЕ. Підручник укр. для німців ... $10
14 Чернява: НА СХОДІ — МИ! Фільм прийдешнього ... $12
15 Генри Форд: МЕЖДУНАРОДНОЕ ЄВРЕЙСТВО ціна $125, вам за ... $75
16 Шільґен: ШКОЛА ВІЧНИХ ПРАВД, духовні вправи, ст. 482 ... $25
17 Гартман: ЯК ЛІКУВАТИСЯ БЕЗ ЛІКІВ ... $5
18 Багряний, І.: САД ГЕДСИМАНСЬКИЙ в гарній оправі, ст. 560 ... $15
19 — ПІДРУЧНИК УКРАЇН. МОВИ ДЛЯ АНГЛІЙЦІВ, в оправі, ст. 350 ... $25
20 Т. Ткаченко: НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ. Підручник танців світу! Всі танці Европи и Азії в кольорах! Книга наче евангеліє, в гарній твердій оправі, стор. 684 ... $75
21 Запорожець: ЧОМУ ГІТЛЕР ПРОГРАВ ВІЙНУ??
22 НАЙБІЛЬША ПРОМОВА А. ГІТЛЕРА В РАЙХСТАГУ 30 січня 1937 року, з додатком ... $30

Замовляйте! Нежалійте центів, бо гроші будуть, але тих книжок не буде!!!

Маємо мапи всієї України і мапи Молдавської СССР та дві мапи Сибіру і Далекого Сходу, з Камчаткою, включно. Усіх карт є 10 аркушів. Кожний аркуш по ціні $25., а ми продаємо лише по $10. Найкраще, щоб хтось прийшов до нас і побачив, бо то велика вартість! Прийдіть!

КОБЗАР. Новий! Повний! Оправа в золоті! Ціна $55.00, даємо за $35.00 з пересилкою

N. S. Czartorysky
200 East 5th Street, 4-B, New York, N.Y. 10003
Tel.: 1 (212) 475-1190

У ВІВТОРОК, 9-ГО ЛЮТОГО, а авті, яким їхав губернатор східньої афганської провінції Пактія Насрулла Мансурі, вибухнула бомба. Він, троє охоронців і Забто Ган, один з керівників Ісламської революційної партії, загинули. Відомо, що минулого року Насруллу Мансурі, який є помітною постаттю в політичному житті Афганістану, викрали бойовики Гульбеддіна Гекматіяра, звільнивши тільки після одержання великого викупу.

ECONOMY AIR FARES TO UKRAINE:

	Round trip	One way
New York/Kiev	$510	$329
New York/Lviv	$510	$420

FREGATA TRAVEL SERVICE, INC.
250 West 57th Street
New York, N.Y. 10107
Tel.: (212) 541-5707

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
КОБЗА

- Перевезення комерційних і приватних вантажів між Україною і Канадою
- Друкування книжок у власній друкарні в Києві
- Пересилка на Україну пачок, грошей, авт і т. д.
- Представники КОБЗИ є в усіх центрах поселення українців у ЗСА й Канаді

3253 Lakeshore Blvd. W., Toronto, Ontario, Canada
Tel.: (416) 253-9314

У книгарні „Свобода" можна придбати
МИНУЛОРІЧНІ ПРИМІРНИКИ ДИТЯЧОГО ЖУРНАЛУ
„СОНЯШНИК"
що виходить у Києві.
Маємо такі числа 3-4, 5-6, 7-8, 9-10
Ціна одного примірника 3.90 дол. Хто замовить всі чотири числа, отримає їх по 2.90 дол. за примірник.
За пересилку просимо долучити 2.90 дол.
Мешканці стейту Ню Джерзі повинні долучити 6% продажного податку.

Через нашу книгарню можна також передплатити „Соняшник" на будь-який проміжок часу. Передплатна ціна на рік 30 ам. дол. плюс 12 ам. дол. на поштові витрати.

ПРОЛОГ ВІДЕО
ПРОПОНУЄ ХУДОЖНІ ФІЛЬМИ З УКРАЇНИ

Мальовничі карпатські краєвиди, барвисті гуцульські строї, колоритна народна музика, пригоди, кохання і зрада – все це і багато іншого дивіться у фільмах:

ГОРИ ДИМЛЯТЬ — *Пригодницький фільм (Rated R)*
КАМІННА ДУША — *Пригодницький фільм (Rated R)*
УКРАДЕНЕ ЩАСТЯ — *Драма*
ОЛЕКСА ДОВБУШ — *Пригодницький фільм*
ЧАС ЗБИРАТИ КАМІННЯ... — *Пригодницький фільм*

Вартість одного фільму $ 35.00
Вартість любих двох фільмів $ 60.00
Всі п'ять фільмів - $ 140.00
Кошти пересилки - $4.95, $5.95, $6.95
(Всі ціни в доларах ЗСА)

Адреса для замовлення:
PROLOG VIDEO, P.O.BOX 1084 SOUTH ORANGE NJ, 07079 U.S.A.
Телефонуйте безкоштовно із ЗСА і Канади
VISA **800-458-0288**

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER
Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada
For information send a self-addressed stamped envelope to **Single Ukrainians P.O. Box 24733 Phila., Pa. 19111**

ЛИШЕ У П'ЯТНИЦІ І СУБОТИ
від год. 10-ої до 5-ої
І ЛИШЕ У НАС КУПИТЕ ДОВГІ ХУТРА З НОРКИ

Ціни — від 1,095 дол.
До вибору — понад 500 хутер

Наша адреса:
THE FUR WHOLESALE CENTER
305 Seventh Avenue (bet. 27th & 28th St.)
Second Floor ■ New York City
(212) 645-4433

НАСТУПНІ ВІДПРАВЛЕННЯ ПАЧОК: 19 ЛЮТОГО І 3 БЕРЕЗНЯ
ШВИДКА ДОСТАВА ПРЯМО В РУКИ ОДЕРЖУВАЧА НА УКРАЇНІ!
$1.65 за фунт і дешевше - 5% знижка для організацій
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ - дзвонити до Олени:
201.340.1260
ТрансУкраїна
TransUkraine Shipping Services

AIR ONLY TO UKRAINE

stc scope travel

	MARCH	APR/MAY SEP/OCT	JUN/JUL AUGUST
NEWARK•KYYIV•NEWARK	699.00	825.00	950.00
NEW YORK•KYYIV•NEW YORK	570.00	from 750.00	from 900.00
CHICAGO•KYYIV•CHICAGO	800.00	from 900.00	from 1000.00
LOS ANGELES•KYYIV•LOS ANGELES	900.00	from 1000.00	from 1100.00
NEW YORK•KYYIV• *one way*	525.00	525.00	550.00
NEW YORK•LVIV•NEW YORK	570.00	from 750.00	from 900.00
CHICAGO•LVIV•CHICAGO	750.00	900.00	1000.00
NEW YORK•LVIV• *one way*	525.00	525.00	550.00
LVIV•NEW YORK•LVIV	750.00	800.00	850.00
LVIV•CHICAGO•LVIV	850.00	900.00	950.00
KYYIV•NEW YORK•KYYIV	750.00	800.00	850.00

TICKETING - CANCELLATION RESTRICTIONS APPLY. RATES CHANGE ON A DAILY BASIS.
CALL TODAY 201 378-8998 OR 800 242-7267
+ 56 ESCORTED DEPARTURES

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО РЕДОШ член УНС Відд. 220-го Т-ва ім. свв. Петра і Павла в Чикаґо, Ілл., помер 28-го серпня 1992 року на 77-му році життя. Нар. 13-го серпня 1915 року в Морґан, Па. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку племінницю Розалію Стівенс. Похорон відбувся 28-го серпня 1992 року на цвинтарі White Chapel Memorial Gardens in Barboursville, WV. 25504.
Вічна Йому Пам'ять!
Богдан Вовчик, секр.

ДОМІНІК КОЖИНОВЕК член УНС Відд. 371-го Т-ва „Запорозька Січ" в Нюарку, Н.Дж. помер 18-го травня 1992 року на 84-му році життя. Народжений 1907 року. Залишив у смутку племінницю Софію Жуковську.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Дереш, секр.

СТЕПАН ЗАХАРКО член УНС Відд. 361-го в Ню Йорку, Н.Й. помер 17-го липня 1992 року на 96-му році життя. Нар. 5- жовтня 1895 року в селі Підгорче, Україна. Залишив у смутку сина Петра, дочку Анну Робертс; внуків Стефана Павла, Петра Захарка мол., Маню Захарко і Ричарда Робертс. Похорон відбувся 24-го липня 1992 року на цвинтарі Маунт Олівет в Мес-пет, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

ДМИТРО ЙОСЕПЧУК член УНС Відд. 364-го Т-ва ім. св. Василія в Клівленді, Огайо, помер 3-го вересня 1992 року на 80-му році життя. Нар. 24-го вересня 1912 року в Івано-Франківську, Україна. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 12-го вересня 1992 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Владика, секр.

ВОЛОДИМИР КРУТИГОЛОВА член УНС Відд. 471-го Т-ва ім. ген. Т. Чупринки в Монтреалі, Канада помер 17-го серпня 1992 року на 85-му році життя. Нар. 1908 року в Золочеві, Україна. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Івана, дочку Анну (Tsakonas) з родиною, внуків Евгена і Марію, та брата Антона. Похорон відбувся 20-го серпня 1992 року на цвинтарі Кот де Неж в Монтреалі, Канада.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

АНТІН СЛОТА член УНС Відд. 15-го Т-ва „Україна" в Вашінґтоні, Д.К. помер 28-го жовтня 1992 року на 80-му році життя. Нар. 1912 року в Шейківцях, Чортківського повіту, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Михайлину, сина Степана з дружиною Марійкою, численну ближчу і дальшу родину та приятелів в Америці, Канаді й Україні. Похорон відбувся 30-го жовтня 1992 року на цвинтарі Сідар Гіл у Вашінґтоні, Д.К.
Вічна Йому Пам'ять!
Остап Зинюк, секр.

СТЕФАНІЯ ЧЕРЕВАТЮК член УНС Відд. 5-го Т-ва ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й. померла 18-го вересня 1992 року на 91-му році життя. Нар. 28-го вересня 1901 року в Стрию, Україна. Членом УНС стала 1934 року. Залишила у смутку дочку Наталію Собчак, синів Волтера з дружиною Антонет, Мічел, Гаролда з дружиною Софією, 10 внуків і 12 правнуків. Похорон відбувся 22-го вересня 1992 року на цвинтарі Мт. Олівет в Ню Йорку, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Маріон Климишин, секр.

МИРОН ЧАБІНЕЦЬ член УНС Відд. 370-го Т-ва „Культура" в Ню Гейвені, Конн. помер 4-го жовтня 1992 року на 70-му році життя. Нар. 26-го січня 1922 р. в Ню Гейвені, Конн. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку дружину Луїз Флавію, брата Богдана, сестер Ольгу Коллінс, Ліліяну Куц і Гелен Робертсон, батьків Анну і Миколу Чабінець. Похорон відбувся на East Lawn Cemetery в Бренфорд, Конн.
Вічна Йому Пам'ять!
Василь Ґіна, секр.

Д-р ОСИП С. КОРБА член УНС Відд. 264-го Т-ва „Український Тризуб" в Карнеґі, Па. помер 18-го серпня 1992 року на 85-му році життя. Нар. 3-го жовтня 1907 року в Карнеґі, Па. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дружину Анну, дочки Джералдіну Вілсон і 3 дітей; Ейлін Гольц і двоє дітей, сина Йосифа і троє дітей; брата Степана і сестру Ґелен Дік, двоюрідних братів Володимира Корбу і Гарві Корбу. Похорон відбувся 22-го серпня 1992 року на укр. кат. цвинтарі св. Тройці в Коллір Тавншип.
Вічна Йому Пам'ять!
Богдан Грицишин, секр.

• SERVICE •

Українська фірма „КАРПАТИ"
Займається ремонтами і перебудовою домів і підвальних приміщень (bsmt). Plumbing, Bathrooms, Tiles, Electric, Carpentry, Welding, Roofing, Brick Pointing, Painting and Decorating. Fully insured.
Tel. (718) 507-8738

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009
МАЄМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

• ПРАЦЯ •

УКРАЇНКА 50 РОКІВ ШУКАЄ РОБОТУ
доглядати немічну людину, яка б розуміла українську мову.
Тел. (201) 372-7041
до 9-ої год. веч.

ЖІНКА
пошукує домашню працю в Ню Джерзі. Також радо буде опікуватися дітьми або старшою особою. Говорить по-українськи, польськи і трохи по-англійськи. Радо житиме з родиною. Прошу телеф. по 4-ій. веч.
(914) 928-6549

Шукаємо ЖІНКУ до домашньої праці.
(201) 514-1720

■ REAL ESTATE ■

For sale
EFFICIENCY CONDO
Miami Beach, Carlyle Ave. (Ukrainian Area). Fully furnished. $25,000. Low Mo. Maint. Call Vera, days (201) 672-2266, eves (201) 228-4938.
Rental considered.

•FUNERAL DIRECTORS•

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555

ЩО СХОДИТЬ БЕЗ НАСІННЯ?
Українські народні загадки для молодшого шкільного віку
Записав і упорядкував Петро Гойда
Художник Олег Петренко
Київ, видавництво дитячої літератури „Веселка", 1992, з Харківської книжкової фабрики „Глобус", стор. 30.
Ціна 2.00 дол. з пересилкою.
Можна набувати у книгарні „Свободи".
Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані долучити до ціни 6% продажного податку.